

vilde være bleven ubetalt. Man maa erindre, at de 5,000 Kr. deler sig i tre forskjellige Bestanddele, og jeg gjorde opmærksom paa, at den ene Bestandsdel var den egentlige Kjerne, nemlig efter det foreliggende Overflag at kunne faae, forsaavidt det kan naaes, Fabrikken til at arbejde. Hvorvidt det kan lykkes i den korte Tid, der er tilbage, har jeg ingen Forstand paa, jeg begriber ikke, hvorfor Sagen, da det allerede vidstes den 26de Juli, er kommen til Forhandling først hen i November. Jeg kan ikke betragte det som overordentlig skyndsomt. Hvad den anden Del af Sagen angaar, da skal jeg heller ikke komme nærmere ind paa Udtalelserne om Aarsagen til Opstanden og dens Karakter osv., men jeg tror dog alligevel, at en Overveielse deraf, Fremstafelsen af Dplysninger i den Henseende og en Bestemmelse af hele denne Sag og i det Hele taget af Regjeringsvæsenet paa St. Croix staar i saa nøie Forbindelse med det Forlangende, der her stilles af Regjeringen, at jeg tror, at Folkethinget vilde svigte sin Pligt ved at undlade at benytte Leiligheden til at anfille disse Undersøgelser.

Finansministeren (Estrup): Naar jeg før bemærkede, at det havde været en stor Skuffelse for Aktieselskabet, at Kjørene kun udbragte 5⁶/₁₀ Pd. i Stedet for 8 Pd. Sukker pr. Centner, da har jeg ment, ligesom det ærede Medlem nu angav, at det mindre Udbytte netop hidrører fra Kjørenes større Vandholdighed i Aar. Det næste, jeg vil bemærke i Anledning af, hvad det ærede Medlem fremførte, er, at Fællesskogeriet ganske vist i Aar kun har bearbejdet omtrent 2,000 Tønde Sukker, men at det havde, som jeg tror, have bearbejdet mellem det Dobbelte og Tre-dobbelte. Dersom det havde været Tilfældet, vilde det have bearbejdet en Aerdiedel af hele Landets Øst, og altsaa vilde dets Betydning ikke have været saa ringe. At den Del af Lovforslaget, som angaar Fællesskogeriet, ikke tidligere er kommen frem for Rigsdagen, hidrører jo fra, for det Første, at jeg havde forlangt Kolonialraadets Erklæring, forinden jeg bragte Sagen for Rigsdagen, Noget, som det ærede Medlem vistnok vil billige, og at kun det mellemkommende Dyrer forhindrede det. Dernæst hidrører det fra, at jeg dog nødvendigvis maatte vide, hvorvidt Dyreret havde tilintetgjort eller væsentlig bestadiget Anlægget; thi havde det været Tilfældet, vilde det ikke have kunnet nytte at komme med noget Forslag. Jeg tror altsaa, at man ikke kan anke over, at jeg har holdt Forslaget for længe tilbage. Sluttelig skal jeg give det ærede Medlem fuldstændig Ret i, at der ogsaa efter min Mening er begaaet store Feil ved Anlægget, at der har været store Mangler og Feil tilstede ved Planen og ved dens Gjennemførelse. Men dersom det ærede Medlem deraf vil slutte, at jeg skulde erkende, at Finansministeriet kunde have gjort Andet og Mere, end

det gjorde, da er jeg ikke længere enig med ham, thi jeg ser i Virkeligheden ikke, hvorledes en ikke sagkyndig Minister kan gjøre Andet og Mere end at søge at faae de bedste tekniske Kræfter til at bedømme Planen, til at kontrollere Udførelsen af Maskinerne, og til at kontrollere Dpførelsen af hele Fabrikken, ganske saaledes som det var forudsat i Loven. Jeg ser oprigtig talt ikke, hvad en Minister kan gjøre mere:

Tauber: Det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) har allerede svaret det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille), naar han antog, at jeg skulde have klaget over, at Negerne ikke havde Valgret. Det er en fri Oversættelse, som jeg skal tilgive det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds. Nei, hvad jeg har klaget over, hvad det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds ogsaa klagede over, var, at man er vedbleven at holde og endnu vedbliver at holde Negerne i en Art af Livegenskab, samtidig med, at Negernes Naar paa andre Der ere betydelig friere, og at paa det nordamerikanske Fastland Negerne have faaet fuld politisk Frihed. Det er en Umulighed at opretholde Forholdene saaledes, som de nu ere. Videre har jeg ikke sagt. Nu bemærkede den meget ærede Minister, at den Lidsfrist af tre Aar, der var sat i Loven af 1876, var ikke for lang en Overgangstid. Ja, som Overgangstid, men saa skulde man have givet Overgangsbestemmelser, og de ere fuldstændig undladte, de kunde have været indførte administrativt. Men jeg skal bemærke, at i det Hele taget Overgangstiden, denne Lidsfrist, i og for sig var en Feil og har vist sig at være en Feil. Der var ingen Aarsag til, naar man vilde give en saadan Rettelse, da ikke at indføre den strax, og det var farligt at undlade det. Det har vist sig ved tidligere Leiligheder i Vestindien, at Danmark har udsat sig for Dyrer der- ved, at det er kommet for sent og har været for langsomt med at udføre, hvad Forholdene krævede. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds gjorde nogle andre Bemærkninger, som ogsaa vare noget frie; han var tilbøjelig til at lægge Skylden for, hvad der var sket, næst efter højere Magter, dels paa det danske Folkething og dels paa Kolonialraadet, men han glemte, at Regjeringen ogsaa muligen kunde have Skyld deri, og han glemte, at der ogsaa findes et andet Thing, hvad han ellers meget godt huffer, hvilket turde dele Skylden med Folkethinget. Naar det samme ærede Medlem bemærkede, at, da vore egennyttige Bestræbelser med at øse Guld ind fra St. Thomas ikke vare lykkedes, maatte vi nu ikke holde os tilbage fra at øse Guld ud fra Danmark og sende det derover, da er det ikke nogen korrekt Slutning. Naar vore Bestræbelser for at faae St. Thomas solgt paa en for os fordelagtig Maade ere mislykkede, maa vi vel opgive Haabet om at tjene